

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

Član 1.

U Zakonu o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS”, broj 36/09), u članu 4. tačka 16) menja se i glasi:

„16) *ekološka mreža* je skup funkcionalno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja biogeografskom zastupljenošću i reprezentativnošću značajno doprinose očuvanju biološke raznovrsnosti, uključujući i ekološki značajna područja Evropske unije NATURA 2000;”.

Posle tačke 16) dodaje se nova tačka 16a) koja glasi:

„16a) *ekološki značajna područja Evropske unije NATURA 2000* čine posebna područja za očuvanje staništa i vrsta i područja posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta ptica, u skladu sa propisima Evropske unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica;”.

Tačka 18) menja se i glasi:

„18) *ekološki značajna područja* su delovi ekološke mreže značajni za očuvanje vrsta, određenih tipova staništa i staništa određenih vrsta od značaja za Republiku Srbiju, u skladu sa opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima;”.

Posle tačke 26) dodaje se nova tačka 26a) koja glasi:

„26a) *zaštitna zona* je prostor izvan granica zaštićenog područja, ekološki značajnog područja i/ili ekološkog koridora koji može biti određen prilikom ustanovljavanja tih područja, radi sprečavanja, odnosno ublažavanja spoljnih uticaja;”.

Posle tačke 43) dodaje se nova tačka 43a) koja glasi:

„43a) *ocena prihvatljivosti* je postupak kojim se procenjuje da li postoji verovatnoća da sprovođenje planova, osnova, programa, projekata, radova i aktivnosti, koji sami ili u kombinaciji sa drugim planovima, osnovama, programima, projektima, radovima i aktivnostima, mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i celovitost ekološki značajnih područja;”.

U tački 52) reči: „*stanje prirodnog staništa* je stanje prirodnog staništa” zamenjuju se rečima: „*stanje tipa prirodnog staništa* je stanje tipa prirodnog staništa”.

Posle tačke 58) dodaje se nova tačka 58a) koja glasi:

„58a) *prioritetni tipovi staništa i prioritetne vrste* su oni tipovi staništa i vrste koji su kao takvi utvrđeni u Republici Srbiji, u skladu sa opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima ;”

Tač. 69) i 70) menjaju se i glase:

„69) *stanište* je geografski jasno određen prostor u kome konkretna zajednica biljaka, životinja, gljiva i mikroorganizama (biocenoza) stupa u interakciju sa abiotičkim faktorima (zemljišta, klima, količina i kvalitet vode i dr) formirajući funkcionalnu celinu;

70) *stanište vrste* su ona staništa u kojima populacije konkretne vrste imaju uslove za opstanak u dužem vremenskom periodu, odnosno prostor u kome konkretna vrsta realizuje bilo koju fazu svog životnog ciklusa;”.

Posle tačke 71) dodaje se nova tačka 71a) koja glasi:

„71a) *tip staništa* je skup ili grupa staništa koja su po svojim biotičkim i abiotičkim karakteristikama veoma slična;”.

Član 2.

Naslov iznad člana 8. i član 8. menjaju se i glase:

„1. Planiranje, uređenje i korišćenje prostora,
prirodnih resursa, zaštićenih područja i ekološke mreže

Član 8.

Planiranje, uređenje i korišćenje prostora,rodnih resursa, zaštićenih područja i ekološke mreže sprovodi se na osnovu prostornih i urbanističkih planova, planske i projektne dokumentacije, osnova i programa upravljanja i korišćenja prirodnih resursa i dobara u rudarstvu, energetici, saobraćaju, vodoprivredi, poljoprivredi, šumarstvu, lovstvu, ribarstvu, turizmu i drugim delatnostima od uticaja na prirodu, u skladu sa merama i uslovima zaštite prirode.

Korišćenje prostora,rodnih resursa i zaštićenih područja dozvoljeno je na način predviđen ovim i drugim zakonima.

Nosilac projekta, odnosno pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje koristi prirodne resurse, obavlja građevinske i druge radove, aktivnosti i intervencije u prirodi dužno je da postupa u skladu sa merama zaštite prirode utvrđenim u planovima, osnovama i programima i u skladu sa projektno-tehničkom dokumentacijom, na način da se izbegnu ili na najmanju meru svedu ugrožavanje i oštećenje prirode.

Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice iz stava 3. ovog člana dužno je da po prestanku radova i aktivnosti izvrši sanaciju, odnosno rekultivaciju u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.”

Član 3.

Naslov iznad člana 9. i član 9. menjaju se i glase:

„Uslovi zaštite prirode

Član 9.

U postupku izrade planova, osnova, programa, projekata, radova i aktivnosti iz člana 8. ovog zakona pribavljaju se uslovi zaštite prirode koje izdaje nadležni zavod za zaštitu prirode (u daljem tekstu: zavod).

Akt o uslovima zaštite prirode sadrži naročito:

1) podatke o prirodnim vrednostima, posebno biljnog i životinjskog sveta, objekata geonasleđa i predela u granicama prostornog obuhvata dokumenta iz stava 1. ovog člana i prostornom okruženju;

2) podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, uključujući prirodna dobra planirana za zaštitu i u postupku zaštite;

3) podatke o ekološki značajnim područjima i tipovima staništa;

4) podatke o ustanovljenim režimima i merama zaštite i korišćenja prirodnih vrednosti i dobara i ekološki značajnih područja;

5) procenu da li se planirani radovi i aktivnosti mogu realizovati sa stanovišta ciljeva zaštite prirode i donetih propisa i dokumenata;

6) uslove, odnosno zabrane i ograničenja pod kojima se planirani radovi i aktivnosti mogu realizovati;

7) biološke, tehničke i tehnološke mere zaštite prirode koje treba primeniti;

8) pravni i stručni osnov za utvrđene uslove i mere.

Uz zahtev za izdavanje akta o uslovima zaštite prirode prilažu se:

1) podaci o vrsti i nosiocu izrade dokumenta iz stava 1. ovog člana i investitoru;

2) podaci o lokaciji i prostornom obuhvatu sa odgovarajućim kartografskim i grafičkim priložima, a za projekte i sa kopijom katastarskog plana;

3) kratak opis ciljeva zbog kojih se dokument izrađuje, nameravanih aktivnosti na njegovoj realizaciji i glavnih očekivanih rezultata, a za projekat idejno rešenje.

Akt o uslovima zaštite prirode zavod izdaje rešenjem.

Ukoliko podnosilac zahteva u roku od dve godine od dana dostavljanja akta ne otpočne radove i aktivnosti za koje je akt o uslovima zaštite prirode izdat, dužan je da pribavi novi akt.

Za prikupljanje i procenu informacija neophodnih za izdavanje akta o uslovima zaštite prirode plaća se naknada.

Visinu i način obračuna i naplate naknade iz stava 6. ovog člana, obveznike naknade i oslobađanje ili umanjeње od obaveze plaćanja naknade utvrđuje zavod, uz saglasnost Vlade.

Na akt o uslovima zaštite prirode može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo) u roku od 15 dana, a na teritoriji autonomne pokrajine organu nadležnom za poslove zaštite životne sredine autonomne pokrajine.

Organ nadležan za donošenje, odnosno usvajanje dokumenta iz stava 1. ovog člana pribavlja akt o ispunjenosti uslova zaštite prirode iz stava 2. ovog člana."

Član 4.

Naslov iznad člana 10. i član 10. menjaju se i glase:

„Ocena prihvatljivosti

Član 10.

Ukoliko se u postupku izdavanja uslova zaštite prirode iz člana 9. utvrdi da postoji verovatnoća da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnosti mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i celovitost ekološki značajnog područja, Ministarstvo, organ nadležan za poslove zaštite životne sredine autonomne pokrajine, odnosno organ nadležan za poslove zaštite životne sredine jedinice lokalne samouprave, sprovodi ocenu prihvatljivosti.

Za planove, osnove i programe za koje se, u skladu sa posebnim zakonom, sprovodi postupak strateške procene i za projekte, radove i aktivnosti za koje se u skladu sa posebnim zakonom, sprovodi postupak procene uticaja, ocena prihvatljivosti sprovodi se u okviru tih postupaka.

U slučaju kada se na osnovu ocene prihvatljivosti utvrdi da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnosti mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i celovitost ekološki značajnog područja, nadležni organ će odbiti davanje saglasnosti.

U slučaju sumnje smatraće se da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnosti, mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i celovitost ekološki značajnog područja.

U slučaju kada se na osnovu ocene prihvatljivosti utvrdi da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnost mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i celovitost ekološki značajnog područja, nadležni organ će dati saglasnost, samo pod sledećim uslovima:

1) ukoliko ne postoji drugo alternativno rešenje;

2) u odnosu na ekološki značajna područja u kojima se nalazi makar jedan prioritetni tip staništa i/ili prioritetna vrsta, samo ukoliko postoje imperativni razlozi preovladavajućeg javnog interesa, koji se odnose na zaštitu zdravlja ljudi i javne sigurnosti, na korisne efekte od primarne važnosti za životnu sredinu; ukoliko postoje drugi preovladavajući razlozi od javnog interesa uz prethodno pribavljeno mišljenje Evropske komisije. U odnosu na sva ostala ekološki važna područja samo ukoliko postoje drugi imperativni razlozi od javnog interesa, uključujući interese socijalne ili ekonomske prirode, koji pretežu u odnosu na interes očuvanja ovih područja;

3) ukoliko je moguće preduzeti kompenzacijske mere iz člana 12. ovog zakona, neophodne za očuvanje sveukupne koherentnosti ekološke mreže.

Vlada bliže propisuje postupak, sadržinu, rokove, način sprovođenja ocene prihvatljivosti u odnosu na ciljeve očuvanja ekološki značajnog područja, kao i način obaveštavanja javnosti, utvrđivanja preovladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih mera.”

Član 5.

U članu 12. stav 1. menja se i glasi:

„Radi ublažavanja štetnih posledica na prirodu, koje mogu nastati ili su nastale realizacijom planova, osnova, programa, projekata, radova ili aktivnosti na zaštićenom prirodnom dobru ili području ekološke mreže, pravno lice, preduzetnik i fizičko lice, odnosno nosilac projekta, dužno je da sprovede kompenzacijske mere u skladu sa rešenjem koje donosi Ministarstvo na predlog zavoda.”

Stav 3. menja se i glasi:

Posle stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6. koji glase:

„Za ekološki značajna područja Evropske unije NATURA 2000 jedina kompenzacijska mera jeste uspostavljanje novog lokaliteta, u smislu stava 2. tačka 1) ovog člana.

O kompenzacijskim merama koje se odnose na ekološki značajno područje Evropske unije NATURA 2000 obaveštava se Evropska komisija.”

Stav 4. menja se i glasi:

Dosadašnji stav 5. postaje stav 7.

Član 6.

U članu 13. dodaju se st. 2. i 3, koji glase:

„Ako nosilac aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne otkloni štetne posledice svog delovanja ili ne postupi u skladu sa rešenjem iz člana 12. ovog zakona kojim su

utvrđene kompenzacijske mere, Ministarstvo će iste sprovesti na njegov trošak i rešenjem utvrditi obavezu na naknadu štete i visinu troškova izvršenja.

Procenu nastale štete, kao i način otklanjanja štetnih posledica Ministarstvu predlaže zavod.”

Član 7.

U članu 15. dodaju se st. 2. i 3, koji glase:

„Zaštita ptica i migratornih vrsta ostvaruje se sprovođenjem mera potrebnih za očuvanje, održavanje i obnovu dovoljne raznovrsnosti i rasprostranjenosti njihovih staništa, izbegavanje zagađenja ili narušavanja kvaliteta staništa i podsticanje istraživanja i upravljanja.

Za očuvanje malih biotopa i staništa preduzimaju se mere koje uključuju stvaranje zaštićenih područja, održavanje i upravljanje staništima unutar zaštićenih područja, obnovu uništenih biotopa i stvaranje novih biotopa.”

Član 8.

Član 16. menja se i glasi:

„Član 16.

Zaštita staništa vrši se sprovođenjem mera i aktivnosti na zaštiti i očuvanju prirode, održivom korišćenju prirodnih resursa i zaštićenih prirodnih dobara i očuvanjem ekološki značajnih područja.

Ministar propisuje kriterijume za izdvajanje ugroženih, retkih i osetljivih staništa i tipova staništa od posebnog značaja za očuvanje, mere zaštite za njihovo očuvanje i utvrđuje spisak tipova staništa u Republici Srbiji.

Tipovi staništa iz stava 2. ovog člana dokumentuju se kartom staništa i GIS bazom podataka.

Karta staništa se objavljuje na internet stranici Ministarstva i Zavoda za zaštitu prirode Srbije.

Upravljanje GIS bazom, prikupljanje podataka i stalno ažuriranje obezbeđuje zavod i druge stručne i naučne institucije koje ovlasti ministar.”

Član 9.

U članu 18. stav 4. posle reči: „ekosistema” dodaju se reči: „sa obalnim pojasom”.

Stav 5. menja se i glasi:

„Količinu vode u vlažnim i vodenim ekosistemima, izvan zaštićenih područja, koja je nužna za očuvanje hidrološke pojave i opstanak biološke raznovrsnosti određuje ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva, a u zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Ministarstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.”

Član 10.

U članu 19. stav 1. menja se i glasi:

„Radi zaštite ekosistema dozvoljena je upotreba bioloških, biotehničkih i hemijskih sredstava u skladu sa zakonom.”

U stavu 2. reči: „za zaštitu bilja”, brišu se.

Stav 3. menja se i glasi:

„Hemijska sredstva u zaštićenim područjima mogu se koristiti u skladu sa propisanim režimima zaštite, uz odobrenje ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede a uz saglasnost Ministarstva.”

Stav 4. briše se.

Član 11.

U članu 26. posle stava 3. dodaju se st. 4. i 5, koji glase:

„Zaštita, upravljanje i planiranje predela zasniva se na identifikaciji predela i proceni njihovih značajnih i karakterističnih obeležja.

Ministar propisuje kriterijume za identifikaciju predela i način procene njihovih značajnih i karakterističnih obeležja.”

Član 12.

U članu 28. stav 1. posle reči: „raznovrsnost” dodaju se reči: „i koja su značajna kao staništa vrsta ptica i drugih migratornih vrsta značajnih u skladu sa međunarodnim propisima”.

Stav 2. briše se.

Dosadašnji st. 3. i 4, postaju st. 2. i 3.

Član 13.

Naslov iznad člana 35. i član 35. menjaju se i glase:

„Režimi zaštite

Član 35.

Na zaštićenom području uspostavljaju se sledeći režimi zaštite:

- 1) I stepena,
- 2) II stepena i/ili
- 3) III stepena

Režim zaštite I stepena – stroga zaštita, sprovodi se na zaštićenom području ili njegovom delu sa izvornim ili malo izmenjenim ekosistemima izuzetnog naučnog i praktičnog značaja, kojom se omogućavaju procesi prirodne sukcesije i očuvanje staništa i životnih zajednica u uslovima divljine.

Režim zaštite I stepena:

- 1) zabranjuje korišćenje prirodnih resursa i izgradnju objekata;
- 2) ograničava radove i aktivnosti na naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa, kontrolisanu posetu u obrazovne, rekreativne i opštekulturne svrhe, kao i sprovođenje zaštitnih, sanacionih i drugih neophodnih mera u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojava

biljnih i životinjskih bolesti i prenamnožavanja štetočina, uz saglasnost Ministarstva.

Režim zaštite II stepena – aktivna zaštita, sprovodi se na zaštićenom području ili njegovom delu sa delimično izmenjenim ekosistemima velikog naučnog i praktičnog značaja i posebno vrednim predelima i objektima geonasleđa.

U II stepenu zaštite mogu se vršiti upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja zaštićenog područja, bez posledica po primarne vrednosti njihovih prirodnih staništa, populacija, ekosistema, obeležja predela i objekata geonasleđa, obavljati tradicionalne delatnosti i ograničeno koristiti prirodni resursi na održiv i strogo kontrolisan način.

Režim zaštite II stepena:

1) zabranjuje izgradnju industrijskih, metalurških i rudarskih objekata, asfaltnih baza, rafinerija nafte, kao i objekata za skladištenje i prodaju derivata nafte i tečnog naftnog gasa, termoelektrana i vetrogeneratora, luka i robno-trgovinskih centara, aerodroma, uslužnih skladišta, magacina i hladnjača, vikendica i drugih porodičnih objekata za odmor, eksploataciju mineralnih sirovina, treseta i materijala rečnih korita i jezera, preoravanje prirodnih travnjaka, privredni ribolov, unošenje invazivnih alohtonih vrsta, izgradnju objekata za reciklažu i spaljivanje otpada i obrazovanje deponija otpada;

2) ograničava regulaciju i pregrađivanje vodotoka, formiranje vodoakumulacija, melioracione i druge hidrotehničke radove, izgradnju hidroelektrana, solarnih elektrana i elektrana na bio-gas, objekata turističkog smeštaja, ugostiteljstva, nautičkog turizma i turističke infrastrukture i uređenje javnih skijališta, izgradnju objekata saobraćajne, energetske, komunalne i druge infrastrukture, stambenih i ekonomskih objekata poljoprivrednih gazdinstava, tradicionalno korišćenje kamena, gline i drugog materijala za lokalne potrebe, izgradnju ribnjaka, objekata za konvencionalno gajenje domaćih životinja i divljači, ribolov, lov, sakupljanje gljiva, divljih biljnih i životinjskih vrsta, gazdovanje šumama i šumskim zemljištem, formiranje šumskih i poljoprivrednih monokultura, unošenje vrsta stranih za divlji biljni i životinjski svet regije u kojoj se nalazi zaštićeno područje i primenu hemijskih sredstava.

Režim zaštite III stepena – proaktivna zaštita, sprovodi se na zaštićenom području ili njegovom delu sa delimično izmenjenim i/ili izmenjenim ekosistemima, predelima i objektima geonasleđa od naučnog i praktičnog značaja.

U III stepenu zaštite mogu se vršiti upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja zaštićenog područja, razvoj sela i unapređenje seoskih domaćinstava, uređenje objekata kulturno-istorijskog nasleđa i tradicionalnog graditeljstva, očuvanje tradicionalnih delatnosti lokalnog stanovništva, selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa i prostora uz potrebnu infrastrukturnu i drugu izgradnju.

Režim zaštite III stepena:

1) zabranjuje izgradnju rafinerija nafte i objekata hemijske industrije, metalurških i termoelektričnih objekata, skladišta nafte, naftnih derivata i prirodnog gasa, unošenje invazivnih alohtonih vrsta i obrazovanje deponija;

2) ograničava izgradnju drugih industrijskih i električnih objekata, asfaltnih baza, objekata turističkog smeštaja i javnih skijališta, infrastrukturnih objekata, skladišta industrijske robe i građevinskog materijala, vikendica, eksploataciju i primarnu preradu mineralnih sirovina, obrazovanje objekata za upravljanje otpadom, izgradnju naselja i širenje njihovih građevinskih područja, lov i ribolov, formiranje šumskih i poljoprivrednih monokultura, primenu hemijskih sredstava i druge radove i aktivnosti koji mogu imati značajan nepovoljan uticaj na prirodne i druge vrednosti zaštićenog područja.

Režimi zaštite i granice delova zaštićenog područja sa različitim režimima zaštite utvrđuju se aktom o proglašenju zaštićenog područja na osnovu studije zaštite.

Režim zaštitne zone zaštićenog područja zabranjuje i ograničava radove i aktivnosti za koje se (u postupku utvrđenim zakonom i drugim propisima) utvrdi da mogu imati značajan nepovoljan uticaj na biološku raznovrsnost, vrednosti geonasleđa i predela tog zaštićenog područja.

Vlada bliže propisuje režime zaštite, postupak i način njihovog određivanja i objekte, radove i aktivnosti koji su zabranjeni ili ograničeni.

U nacionalnom parku mogu se, u skladu sa posebnim zakonom, zabraniti radovi i aktivnosti koji su režimima zaštite iz ovog člana ograničeni.

Član 14.

Član 38. menja se i glasi:

„Član 38.

Ekološku mrežu čine: ekološki značajna područja, ekološki koridori i zaštitna zona ukoliko je potrebna.

Zavod, u saradnji sa drugim stručnim i naučnim institucijama, priprema dokumentaciju za uspostavljanje ekološke mreže na teritoriji Republike Srbije, u skladu sa kriterijumima utvrđenim zakonom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Zavod vodi digitalnu bazu podataka za ekološku mrežu koja sadrži i vektorski prikazane granice područja ekološke mreže u odgovarajućoj razmeri državne karte.

Vlada utvrđuje ekološku mrežu kao i bliži način njenog upravljanja i finansiranja.”

Član 15.

Naslov iznad člana 39. i član 39. menjaju se i glase:

„Zaštita ekološke mreže

Član 39.

Zaštita ekološke mreže obezbeđuje se sprovođenjem propisanih mera zaštite radi očuvanja biološke i predeone raznovrsnosti, održivog korišćenja i obnavljanja prirodnih resursa i dobara i unapređenja zaštićenih područja, tipova staništa i staništa

divljih vrsta u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Mere zaštite ekološke mreže odnose se na pravna i fizička lica koja koriste prirodne vrednosti i obavljaju aktivnosti i radove u skladu sa zakonom.

Na području ekološke mreže primenjuju se mere, metode i tehničko-tehnološka rešenja sa ciljem očuvanja ekološki značajnih područja i unapređivanja narušenog stanja delova ekološke mreže.

Praćenje stanja ekološke mreže obavlja zavod i/ili druge stručne i naučne institucije po ovlašćenju Ministarstva.

Zabranjuju se radovi, aktivnosti i delatnosti koji mogu dovesti do ugrožavanja i narušavanja funkcija ekološke mreže i do narušavanja ili trajnog oštećenja svojstava i vrednosti pojedinih delova ekološke mreže.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, Ministarstvo može dozvoliti radove, aktivnosti i delatnosti u skladu sa članom 10. ovog zakona."

Član 16.

Naslov iznad člana 40. i član 40. menjaju se i glase:

„Upravljanje ekološkom mrežom

Član 40.

Područjem ekološke mreže koje je istovremeno i zaštićeno područje, upravlja upravljač tog zaštićenog područja.

Za upravljanje ekološki značajnim područjem i ekološkim koridorom koje nije stavljeno pod zaštitu kao zaštićeno područje, Vlada na predlog Ministarstva, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi deo ekološke mreže može odrediti ili osnovati pravno lice.

Za područje ekološke mreže može se doneti plan upravljanja ili propisati skup mera za očuvanje, obnavljanje i unapređenje stanja ovih područja.

Plan upravljanja iz stava 3. ovog člana donosi pravno lice kome je povereno upravljanje delom ekološke mreže.

Bliži način upravljanja ekološkom mrežom utvrdiće se aktom iz člana 14. stav 4. ovog zakona. "

Član 17.

Naslov iznad člana 41. i član 41. menjaju se i glase:

„Kategorizacija zaštićenih područja

Član 41.

Zaštićena područja, u zavisnosti od vrednosti i značaja, svrstavaju se u kategorije:

1) I kategorija - zaštićeno područje međunarodnog, nacionalnog, odnosno izuzetnog značaja;

2) II kategorija - zaštićeno područje pokrajinskog/regionalnog, odnosno velikog značaja;

3) III kategorija - zaštićeno područje lokalnog značaja.

Ministar propisuje kriterijume vrednovanja i postupak kategorizacije zaštićenih područja.”

Član 18.

Posle člana 41. dodaju se naslov i član 41a, koji glase:

„Proglašenje zaštićenih područja

Član 41a

Nacionalni park proglašava se zakonom.

Zaštićeno područje I kategorije proglašava Vlada na predlog Ministarstva.

Zaštićeno područje II kategorije proglašava Vlada, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, kada se zaštićeno područje nalazi na teritoriji autonomne pokrajine. Kada zaštićeno područje proglašava nadležni organ autonomne pokrajine, a obuhvata zemljište, druge nepokretnosti u svojini Republike Srbije i dobra od opšteg interesa, u postupku proglašenja pribavlja se saglasnost Ministarstva, uz prethodno pribavljena mišljenja nadležnih ministarstava.

Zaštićeno područje III kategorije proglašava nadležni organ jedinice lokalne samouprave, a ako se to zaštićeno područje nalazi na teritoriji dveju ili više jedinica lokalne samouprave, sporazumno proglašavaju zaštićenim područjem nadležni organi tih jedinica lokalne samouprave. Kada zaštićeno područje obuhvata zemljište i druge nepokretnosti u svojini Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine i dobra od opšteg interesa, u postupku proglašenja pribavlja se saglasnost Ministarstva, odnosno organa nadležnog za poslove zaštite životne sredine autonomne pokrajine, uz prethodno pribavljena mišljenja nadležnih ministarstava, odnosno nadležnih organa autonomne pokrajine.”

Član 19.

U članu 42. stav 4. posle reči: „održivog razvoja,” dodaju se reči: „analizu zainteresovanih strana, dokumentaciju o usklađivanju potreba zaštite sa zainteresovanim stranama,” a reči: „procenu potrebnih sredstava za sprovođenje mera zaštite,” zamenjuju se rečima: „procenu socioekonomskih efekata zaštite”.

Stav 7. menja se i glasi:

„Postupak zaštite prirodnog područja je pokrenut kada zavod dostavi studiju zaštite nadležnom organu.”

Član 20.

U članu 43. stav 1. reči: „nadležni organ za donošenje akta” zamenjuju se rečima: „predlagač akta”.

U stavu 2. reči: „Nadležni organ” zamenjuju se rečima: „Predlagač akta”.

Član 21.

Član 44. menja se i glasi:

„Član 44.

Akt o proglašenju zaštićenog područja naročito sadrži:

1) vrstu, naziv i položaj zaštićenog područja;

- 2) osnovne ciljeve proglašenja i vrednosti zaštićenog područja;
- 3) ukupnu površinu zaštićenog područja i površine područja opština, odnosno teritorija gradova obuhvaćenih granicom zaštićenog područja, sa spiskom katastarskih opština;
- 4) osnovnu vlasničku strukturu na nepokretnostima;
- 5) opis i grafički prikaz granica zaštićenog područja i granica prostora sa propisanim režimima zaštite, kao i granica zaštitne zone, na način koji obezbeđuje identifikaciju tih granica na terenu i katastarskom planu;
- 6) bliže ciljeve zaštite i održivog korišćenja zaštićenog područja iskazane po prostorima sa propisanim režimima zaštite i mere kojim se ti ciljevi postižu;
- 7) naziv, pravni/organizacioni status i sedište upravljača;
- 8) bliži sadržaj i način donošenja plana upravljanja;
- 9) bliži način obezbeđenja sredstava za sprovođenje akta o proglašenju odnosno plana upravljanja u okviru zakonom utvrđenih izvora sredstava;
- 10) druge elemente od značaja za upravljanje zaštićenim područjem.

Neophodni podaci iz tač. 3), 4) i 5) ovog člana obezbeđuju se iz baze podataka katastra nepokretnosti koje izdaje Republički geodetski zavod bez naknade troškova, na zahtev zavoda.”

Član 22.

U članu 45. stav 2. posle reči: „dana” dodaje se zapeta i reči: „od dana stupanja na snagu.”

Tačka 1) briše se.

U tački 2) posle reči: „zavodu” dodaje se zapeta i reči: „odnosno nadležnom organu za upis.”

Član 23.

Član 46. menja se i glasi:

„Član 46

Ako područje izgubi vrednosti zbog kojih je zaštićeno, zavod predlaže donošenje akta o prestanku zaštite organu koji je doneo akt.

Organ iz stava 1. ovog člana dužan je da u roku od šest meseci od prijema predloga zavoda, donese akt o prestanku zaštite i dostavi zavodu radi brisanja iz registra zaštićenih prirodnih dobara.

Akt iz stava 1. ovog člana dostavlja se Republičkom geodetskom zavodu, odnosno nadležnom organu za upis radi brisanja zabeležbe u zemljišnim knjigama ili katastru nepokretnosti.

Zavod u roku od mesec dana od dana donošenja akta o prestanku zaštite briše zaštićeno područje iz registra zaštićenih prirodnih dobara.”

Član 24.

U članu 47. stav 2. reči: „ pribavljenoj saglasnosti” zamenjuju se rečima: „pribavljenim mišljenjima”.

Stav 5. menja se i glasi:

„Rešenje o prethodnoj zaštiti objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i dostavlja organu nadležnom za proglašenje zaštićenog područja, lokalnoj samoupravi na čijoj se teritoriji nalazi područje pod prethodnom zaštitom i zavodu radi upisa u registar zaštićenih prirodnih dobara.”

Član 25.

U članu 48. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„O vrstama iz stava 1. ovog člana stara se zavod, kao i imaoci tih vrsta, upravljači zaštićenih područja, javna preduzeća za gazdovanje šumama, korisnici lovišta i ribarskih područja koji su dužni da planiraju i sprovode mere i aktivnosti na upravljanju populacijama strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta u okviru programa i planova upravljanja, u skladu sa ovim i posebnim zakonima.”

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 26.

Član 50. menja se i glasi:

„Član 50.

Zaštićena prirodna dobra upisuju se u registar zaštićenih prirodnih dobara.

Registar zaštićenih prirodnih dobara predstavlja elektronsku bazu podataka o zaštićenim područjima, područjima pod prethodnom zaštitom, zaštićenim vrstama i pokretnim zaštićenim prirodnim dokumentima i vodi se kao centralni i pokrajinski.

Centralni registar zaštićenih prirodnih dobara za teritoriju Republike Srbije vodi Zavod za zaštitu prirode Srbije.

Pokrajinski registar zaštićenih prirodnih dobara za teritoriju autonomne pokrajine vodi Pokrajinski zavod za zaštitu prirode koji je dužan da podatke o promenama u registru u roku od 15 dana od dana evidentiranja promene dostavi Zavodu za zaštitu prirode Srbije, radi upisa u centralni registar.

Ministar propisuje vrstu podataka, način pribavljanja, vođenja, zaštite i korišćenja podataka iz registra zaštićenih prirodnih dobara, kao i podatke iz registra koji su javnog karaktera.”

Član 27.

U članu 56. stav 4. menja se i glasi:

„Pravilnikom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite, a naročito: način ponašanja posetilaca i drugih korisnika pri kretanju, boravku i obavljanju poslova na zaštićenom području; način obavljanja delatnosti pri korišćenju prirodnih resursa i prostora za izgradnju objekata; mesta, površine i objekti u kojima se zbog očuvanja divljih biljaka i životinja i drugih vrednosti ograničava kretanje ili zabranjuje i ograničava obavljanje određenih radnji, kao i trajanje tih mera; vrste divljih biljaka i životinja čije je korišćenje, odnosno branje, sakupljanje i izlov ograničeno, kao i način i uslovi obavljanja tih radnji; uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja i obrazovnih aktivnosti; mesta i uslovi za odlaganje otpada; način održavanja urednosti i čistoće zaštićenog područja; postupak izdavanja saglasnosti i drugih akata korisnicima od strane upravljača; način i organizacija čuvarske službe, čuvanja zaštićenog prirodnog dobra, oprema i sredstva neophodna za čuvanje i održavanje; način sprovođenja preventivnih mera zaštite od požara, drugih elementarnih nepogoda i udesa.”

Član 28.

Član 57. menja se i glasi:

„Član 57.

Na zaštićenom području zabranjeni su radovi i aktivnosti, odnosno izvođenje projekata, koji oštećuju, narušavaju i menjaju osobine i vrednosti zbog kojih je područje zaštićeno.

Vlada može, u skladu sa zakonom, dozvoliti radove i aktivnosti, odnosno projekte na zaštićenom području, posebno iz oblasti energetike, saobraćajne infrastrukture, vodoprivrede, poljoprivrede, turizma, sporta, rudarstva i zaštite prirode i životne sredine čije je izvođenje zabranjeno propisanim režimima zaštite, ukoliko se radi o projektima od opšteg interesa i nacionalnog značaja.

Za radove i aktivnosti, odnosno izvođenje projekata na zaštićenom području sprovodi se postupak procene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom, uz obavezno pribavljanje akta o uslovima i merama zaštite prirode.

Za radove i aktivnosti, odnosno projekte za koje se ne sprovodi postupak procene uticaja na životnu sredinu, a koji mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja zaštićenog dobra, izvođač radova, odnosno nosilac projekta, dužan je da od zavoda pribavi akt o uslovima i merama zaštite prirode, u skladu sa ovim zakonom.

Planirane radove i aktivnosti, odnosno izvođenje projekta iz ovog člana, nosilac projekta dužan je da pismeno prijavi upravljaču zaštićenog područja, koji je u obavezi da ga upozna o mogućnostima za obavljanje istih, kao i o daljoj proceduri.”

Član 29.

U članu 63. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Lice iz stava 1. ovog člana kome se usled primena mera biološko tehničke zaštite i uređenjem u cilju održivog korišćenja zaštićenog područja nanosi šteta, ima pravo na naknadu štete.”

U dosadašnjem stavu 2. koji postaje stav 3. reči: „ stava 1.” zamenjuju se rečima: „ st. 1.i 2.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 5. reči: „ stava 1.” zamenjuju se rečima: „st. 1. i 2.”

Član 30.

U članu 65. posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4, koji glase:

„ Oštećeno lice i veštak utvrđuju na mestu štetnog događaja činjenice koje su značajne za ustanovljenje nastanka štete, uzročnika i visinu štete, o čemu se sastavlja zapisnik.

Radnje i aktivnosti iz člana 64. ovog zakona, način rada i postupanja veštaka u postupku utvrđivanja štete, iznose naknade štete i kriterijume za izračunavanje štete propisuje ministar.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 5.

Član 31.

Član 67. menja se i glasi:

„ Član 67.

Upravljanje zaštićenim područjem je delatnost od opšteg interesa.

Zaštićenim područjem upravlja pravno lice (u daljem tekstu: upravljač), koje ispunjava stručne, kadrovske i organizacione uslove za obavljanje poslova očuvanja, unapređenja, promovisanja prirodnih i drugih vrednosti i održivog korišćenja zaštićenog područja.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, upravljač može biti preduzetnik i/ili fizičko lice ukoliko se radi o zaštićenom području male površine i većinskom privatnom vlasništvu na nepokretnostima.

Upravljač se određuje/imenuje aktom o proglašenju.

Organ nadležan za donošenje akta o proglašenju može za potrebe upravljanja jednim ili više zaštićenih područja osnovati javno preduzeće, javnu ustanovu ili privredno društvo.

Ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana utvrđuje Ministarstvo, odnosno organ nadležan za poslove zaštite životne sredine autonomne pokrajine, odnosno organ nadležan za poslove zaštite životne sredine jedinice lokalne samouprave, u postupku pripreme predloga akta o proglašenju.

Ministar propisuje bliže uslove iz stava 2. ovog člana.

U cilju zaštite i prezentacije prirodnih vrednosti zaštićenog područja upravljaču, kada ima svojstvo pravnog lica, mogu se dodeliti na korišćenje nepokretnosti u javnoj svojini, u skladu sa zakonom i propisima koji uređuju korišćenje sredstava u svojini Republike Srbije i dobara od opšteg interesa.”

Član 32.

U članu 68. stav 1. tač. 1) i 2) menjaju se i glase:

„1) čuva zaštićeno područje i sprovodi propisane režime zaštite;

2) unapređuje i promoviše zaštićeno područje”.

Posle tačke 5) dodaje se nova tačka 5a) koja glasi:

„5a) daje saglasnost za obavljanje naučnih istraživanja, izvođenje istražnih radova, snimanje filmova, postavljanje privremenih objekata na površinama u zaštićenom području i daje druga odobrenja u skladu sa ovim zakonom i pravilnikom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi;”.

Posle tačke 9) dodaje se nova tačka 9a) koja glasi:

„9a) vodi evidenciju o nepokretnostima sa podacima od značaja za upravljanje zaštićenim područjem;”.

Posle stava 1. dodaje se novi st. 2. do 5. koji glase:

„ Ako upravljač vršenjem poslova iz stava 1. tač. 1), 5a) i 6) ovog člana utvrdi da je učinjen prekršaj ili postoji osnovana sumnja da je učinjeno krivično delo ili privredni prestup, ovlašćen je i dužan da podnese odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

U cilju obaveštavanja, pružanja pomoći i kontrole posetilaca i naplate naknade za upotrebu motornog vozila u zaštićenom području, na javnom putu kroz zaštićeno područje može se zasnovati ulazna stanica sa odgovarajućim objektima, opremom i osobljem, na osnovu prostornog odnosno urbanističkog plana i plana upravljanja zaštićenim područjem i uz saglasnost upravljača javnost puta.

Ulazna stanica može imati i objekte, sredstva, opremu i lica za potrebe održavanja javnog puta i bezbednosti saobraćaja.

Kada se na ulaznoj stanici vrši naplata naknade, upravljač zaštićenog područja dužan je da naplatu organizuje tako da obezbedi protok vozila sa što manjim zastojem, a u skladu sa saobraćajno-tehničkim uslovima, koje utvrđuje upravljač javnog puta u postupku izdavanja saglasnosti.“

U stavu 5. uvodna rečenica menja se i glasi:

Posle dosadašnjeg stava 2. koji postaje stav 6. dodaje se stav 7. koji glasi:

„Ministar propisuje način obeležavanja zaštićenog područja iz stava 1. tačka 4) ovog člana.“

Član 33.

U članu 69. dodaju se st. 2. i 3, koji glase:

„Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti za namene utvrđene ovim i drugim zakonom.

Sredstva budžeta iz stava 1. tačka 1) ovog člana prvenstveno se koriste za finansiranje radova i drugih troškova na:

1) čuvanju, održavanju i prezentaciji zaštićenih područja (uspostavljanje, opremanje i obuka čuvarskih službi, obeležavanje, održavanje unutrašnjeg reda, medijsko i drugo javno prikazivanje vrednosti, sanacija degradiranih površina, upravljanje otpadom, razvoj informacionog sistema i drugo);

2) upravljanju posetiocima (izgradnja ulaznih stanica, edukativnih i vizitorskih centara, štampanje materijala namenjenih posetiocima i drugo);

3) regulisanju imovinsko-pravnih odnosa (otkup ili zamena zemljišta, naknada vlasnicima i korisnicima nepokretnosti za uskraćivanje i ograničavanje prava korišćenja, nanetu štetu ili druge troškove koje imaju u vezi zaštite);

4) praćenju i unapređenju stanja zaštićenih područja (monitoring, reintrodukcija, rekultivacija i drugo);

5) uređenju prostora i održivom korišćenju prirodnih resursa (programi, planovi i projekti razvoja ekoturizma, organske poljoprivrede i drugo).“

Član 34.

Član 70. menja se i glasi:

„Član 70.

Za korišćenje zaštićenog područja plaća se naknada upravljaču.

Naknadu iz stava 1. ovog člana upravljač može propisati i naplatiti za:

1) delatnosti u oblasti turizma, ugostiteljstva, trgovine, usluga, zanatstva, industrije, rudarstva, energetike, vodoprivrede, građevinarstva, saobraćaja, transporta, telekomunikacija, korišćenja divlje flore i faune;

2) vikendice i druge nekomercijalne objekte za odmor u prirodi;

3) vozila na motorni pogon u upotrebi na zaštićenom području;

4) turističke, rekreativne, sportske i druge manifestacije i aktivnosti, reklamne oznake, komercijalne filmske, foto i tonske zapise;

5) korišćenje usluga, uređenih terena, objekata i druge imovine upravljača i imena i znaka zaštićenog područja;

6) posetu zaštićenom području, njegovim delovima i objektima.

Obveznik naknade je korisnik zaštićenog područja, odnosno pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koji u vezi sa predmetom naknade iz stava 2. ovog člana obavlja poslove ili raspolaže nepokretnostima i drugim stvarima na zaštićenom području, koristi usluge i imovinu upravljača, posećuje zaštićeno područje radi odmora, sporta, rekreacije i sličnih potreba i na drugi način koristi njegove vrednosti i pogodnosti.

Visinu naknade upravljač propisuje u zavisnosti od:

1) stepena iskorišćavanja zaštićenog područja;

2) stepena štete koja se nanosi zaštićenom području;

3) stepena povećanih obaveza upravljača u održavanju urednosti i čistoće, čuvanja i obavljanja drugih poslova na očuvanju, unapređenju, prikazivanju i razvoju zaštićenog područja;

4) pogodnosti i koristi koje pruža zaštićeno područje za obavljanje dopuštenih delatnosti i aktivnosti.

Upravljač može propisati smanjenje ili oslobađanje plaćanja naknade po jednom ili više predmeta naknade iz stava 2. ovog člana, a pre svega za:

1) stanovnike i stalno zaposlene, fizička lica koja obavljaju poslove ili vrše službene radnje u zaštićenom području, lica sa invaliditetom i posebnim potrebama, decu, penzionere i sl;

2) korisnike čije aktivnosti neposredno doprinose unapređenju stanja, prezentaciji i promociji vrednosti zaštićenog područja;

3) korisnike kod kojih su, usled elementarne nepogode ili drugih razloga, nastupile okolnosti koje bitno otežavaju uslove rada i poslovanja.

Vlada propisuje zajedničke elemente za utvrđivanje naknade za korišćenje zaštićenog područja, posebno bliži predmet, osnovice, najviše iznose i način obračuna i naplate naknade iz stava 2. tač. 1), 2) i 3) ovog člana, način obračuna i naplate naknade za posetu zaštićenom području iz stava 2. tačka 6) ovog člana, bliža merila za određivanje visine naknade iz stava 4. ovog člana i bliže uslove za umanjenje ili oslobađanje plaćanja naknade iz stava 5. ovog člana.

Na akt upravljača kojim se utvrđuje visina, način obračuna i plaćanja naknade za korišćenje zaštićenog područja saglasnost daje Ministarstvo za nacionalni park i zaštićeno područje proglašeno aktom Vlade, a organ nadležan za poslove zaštite životne sredine autonomne pokrajine, odnosno organ nadležan za poslove zaštite životne sredine jedinice lokalne samouprave za zaštićeno područje proglašeno aktom nadležnog organa autonomne pokrajine, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Upravljač je dužan da sredstva ostvarena naplatom naknade iz stava 1. ovog člana vodi na posebnom računu i koristi za zaštitu, razvoj i unapređenje zaštićenog područja, odnosno za sprovođenje plana i programa upravljanja.

U pogledu plaćanja naknade iz stava 2. tač. 1) i 2) ovog člana kamate za docnju u plaćanju, prinudnu naplatu i ostalo što nije posebno propisano ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreski postupak i poreska administracija."

Član 35.

U članu 75. stav 3. menja se i glasi:

„Zahtev za izdavanje dozvole iz stava 2. ovog člana sadrži naziv vrste, razloge, svrhu i cilj korišćenja, odnosno obavljanja radnji, elaborat/studiju o načinu, mestu, vremenu, korisnim, odnosno štetnim posledicama i druge dokaze i relevantne činjenice od značaja za konkretan slučaj.”

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Dozvola iz stava 2. ovog člana izdaje se rešenjem.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.”

Član 36.

U članu 78. stav 1. posle reči: „dozvolu” dodaju se reči: „u naučnoistraživačke i obrazovne svrhe”.

Stav 2. menja se i glasi:

„Dozvoljene aktivnosti iz stava 1. ovog člana, na zaštićenom području obavljaju se u skladu sa aktom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi.”

Član 37.

U članu 82. stav 4. menja se i glasi:

„Unošenje alohtonih divljih vrsta u kontrolisanim uslovima moguće je na osnovu dozvole koju izdaje Ministarstvo rešenjem, po pribavljenom mišljenju zavoda ili druge ovlašćene naučne i stručne organizacije da ne postoji opasnost po autohtone vrste, ukoliko dođe do slučajnog ili namernog bega primeraka u slobodnu prirodu Republike Srbije.”

Posle stava 6. dodaje se stav 7. koji glasi:

„Ministar može zabraniti ili ograničiti uvoz pojedinih alohtonih divljih vrsta radi držanja u kontrolisanim uslovima, na osnovu procene opasnosti po autohtone divlje vrste, koju daje zavod ili druga ovlašćena naučna i stručna organizacija.”

Član 38.

U članu 86. stav 4. posle reči: „uslove držanja,” dodaju se reči: „zabranu držanja pojedinih vrsta, programe obuke i edukacije, kao i”.

Posle stava 4. dodaju se st. 5. i 6. koji glase:

„Obeležavanje iz stava 3. ovog člana vrše pravna i fizička lica (u daljem tekstu: ovlašćeni obeleživač) koja ispunjavaju uslove za obeležavanje divljih životinja, na osnovu ovlašćenja o obeležavanju od strane Ministarstva.

Ministar propisuje uslove koje treba da ispunjavaju ovlašćeni obeleživači iz stava 5. ovog člana.”

Član 39.

U članu 88. stav 6. posle reči: „promet” dodaju se reči: „u komercijalne svrhe”.

Član 40.

U članu 94. stav 1. reči: „unos, iznos ili tranzit” zamenjuju se rečima: „unos i iznos”.

Član 41.

U članu 95. stav 4. menja se i glasi:

„U slučaju uvoza, izvoza, unosa, iznosa i tranzita carinska služba overava dozvole na način propisan aktom o prekograničnom prometu zaštićenih vrsta iz člana 94. ovog zakona.”

Posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Ukoliko se prekogranični promet primeraka zaštićenih vrsta vrši suprotno propisanim uslovima, primerke oduzima nadležni inspektor i izdaje potvrdu o oduzimanju.”

Član 42.

U članu 102. stav 1. tačka 4) briše se.

Član 43.

U članu 103. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Zavod za zaštitu prirode Srbije, za teritoriju Republike Srbije vodi registar zaštićenih prirodnih dobara i informacioni sistem o zaštiti prirode (baze podataka o zaštićenim prirodnim dobrima, staništima, zaštićenim vrstama, područjima ekološke mreže), izrađuje srednjoročni program zaštite prirodnih dobara, izrađuje stručne osnove za Strategiju zaštite prirode i prirodnih vrednosti Republike Srbije i Izveštaj o stanju prirode.”

U dosadašnjem stavu 2. koji postaje stav 3. reči: „celom svojom površinom“ zamenjuju se rečima: „celom ili većim delom svoje površine“.

Dosadašnji st. 3, 4. i 5. postaju st. 4, 5. i 6.

Dosadašnji stav 6. koji postaje stav 7. menja se i glasi:

„Pokrajinski zavod za zaštitu prirode dostavlja srednjoročni i godišnji program zaštite prirodnih dobara i izveštaj o njihovom ostvarivanju Zavodu za zaštitu prirode Srbije.”

Član 44 .

Naslov iznad člana 109. i član 109. menjaju se i glase:

„Čuvarska služba

Član 109.

Neposredni nadzor na zaštićenom području vrši čuvarska služba koju obezbeđuje upravljač, preko čuvara zaštićenog područja (u daljem tekstu: čuvar).

Čuvar kontroliše sprovođenje pravila unutrašnjeg reda u zaštićenom području i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i aktom upravljača.”

Član 45.

Član 110. menja se i glasi:

„Član 110.

U vršenju čuvarske službe, čuvar naročito:

1) prati kretanje i aktivnosti posetilaca i drugih korisnika u zaštićenom području, posebno transport građevinskog materijala i izgradnju objekata, korišćenje

mineralnih sirovina, šuma, flore i faune uključujući divljač i ribe, upotrebu motornih vozila i plovila, postavljanje objekata na vodi, ulazak u zone i objekte u kojima je poseta zabranjena ili ograničena, loženje vatre na otvorenom, odlaganje otpada, odvijanje sportskih takmičenja i drugih manifestacija;

2) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta, kao i drugih vrednosti zaštićenog područja;

3) pruža pomoć i sarađuje sa lokalnim stanovništvom;

4) pruža podatke, pomoć i usluge posetiocima i drugim licima pri obilasku i razgledanju zaštićenog područja, naučnim istraživanjima i obrazovnim aktivnostima;

5) sarađuje sa korisnicima prirodnih resursa u zaštićenom području;

6) sarađuje sa nosiocima stvarnih prava na nepokretnostima u zaštićenom području u cilju zaštite prirode;

7) sarađuje sa drugom čuvarskom službom, inspeksijskom službom i organom unutrašnjih poslova.

Kada čuvar utvrdi ili osnovano pretpostavi da je posetilac, odnosno korisnik zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

1) legitimise lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatečeno bez ličnih isprava privede nadležnom organu unutrašnjih poslova;

2) izvrši pregled svih vrsta vozila, plovnih objekata i tovara;

3) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja;

4) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica;

5) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija, za čiji je pregled potreban sudski nalog.

U vršenju službe čuvar je dužan da pokaže službenu legitimaciju.

Legitimaciju čuvara izdaje upravljač zaštićenog područja na obrascu koji propisuje ministar.

Čuvar mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, jednu godinu radnog iskustva u struci i položen stručni ispit i da ispunjava propisane uslove za nošenje oružja i druge uslove, utvrđene aktom upravljača.

Ministar bliže propisuje uslove, program i način polaganja stručnog ispita iz stava 5. ovog člana.

Za vreme službe, čuvar nosi službenu odeću, znak zaštite prirode i znak zaštićenog područja koje čuva i može nositi oružje koje odredi upravljač, u skladu sa zakonom.

Službenu odeću, odnosno uniformu čuvara u nacionalnim parkovima i zaštićenim područjima proglašenim aktom Vlade, propisuje ministar.

Čuvar može istovremeno obavljati poslove ribočuvara, čuvara šuma i lovočuvara, ukoliko ispunjava uslove utvrđene propisima koji uređuju oblast korišćenja ribljeg fonda, šumarstva i lovstva.

Čuvar u vršenju poslova čuvara ribarskog područja, identitet i službena ovlašćenja dokazuje legitimacijom iz stava 3. ovog člana."

Član 46.

Član 111. menja se i glasi:

„Član 111.

Osnovni dokumenti zaštite prirode i prirodnih vrednosti su: Strategija zaštite prirode i prirodnih vrednosti Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), programi zaštite prirode autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i izveštaji o stanju prirode.”

Član 47.

Član 112. menja se i glasi:

„Član 112.

Strategiju donosi Vlada za period od najmanje deset godina.

Strategijom se utvrđuju dugoročni planski okvir i politika integralne zaštite prirode i očuvanja biodiverziteta.

Strategija naročito sadrži analizu (ocenu) stanja, ciljeve, glavne zadatke, mere, aktivnosti i instrumente za očuvanje i unapređenje biološke raznovrsnosti, predela i geonasleđa, razvoj mreže zaštićenih područja i razvoj ekološke mreže.

Za sprovođenje Strategije izrađuju se akcioni planovi koje donosi Vlada za period od najviše pet godina.

Akcioni plan iz stava 4. ovog člana može se doneti i kao sastavni deo Strategije.

Stručnu osnovu Strategije priprema Zavod za zaštitu prirode Srbije u saradnji sa Pokrajinskim zavodom za zaštitu prirode.

Po potrebi može se izvršiti revizija Strategije pre isteka perioda za koji je doneta.

Strategija se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 48.

Član 113. menja se i glasi:

„Član 113.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim i posebnim zakonom i u skladu sa Strategijom i svojim specifičnostima, donose programe zaštite prirode za period od deset godina.

Dve ili više jedinica lokalne samouprave mogu doneti zajednički program iz stava 1. ovog člana.”

Član 49.

U članu 114. stav 1. uvodna rečenica menja se i glasi:

„Ministarstvo jedanput u pet godina podnosi Vladi Izveštaj o stanju prirode u Republici Srbiji, koji sadrži naročito: ”

U stavu 2. reči: „o stanju prirode, zaštićenih prirodnih dobara i ekoloških mreža” zamenjuju se rečima: „iz stava 1. ovog člana”, a posle reči: „institucijama” zapeta i reči: „a utvrđuje Ministarstvo” brišu se.

U stavu 3. posle reči: „području” zapeta i reči: „koji dostavljaju Ministarstvu” brišu se.

Član 50.

U članu 121. stav 1. tačka 6) posle reči: „područja” dodaju se reči: „i ekološke mreže”.

U tački 7) posle reči: „području” dodaju se reči: „ekološkoj mreži”.

Posle tačke 7) dodaje se nova tačka 7a) koja glasi:

„ 7a) zabrani radnje, odnosno izvođenje radova na zaštićenom području, koje su suprotne aktu o zaštiti i pravilniku o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi;”

U tački 14) posle reči: „naredi” dodaje se reč: „upravljaču”.

Član 51.

U članu 125. stav 1. tačka 2) reči u zagradi: „član 10. stav 1” zamenjuju se rečima: „član 8. stav 3.”

U tački 3) reči u zagradi: „član 10. stav 7” zamenjuju se rečima: „član 8. stav 4.”

U tački 4) posle reči u zagradi: „član 13.” dodaje se reč: „stav 1”.

Član 52.

U članu 126. stav 1. broj: „1.000.000” zamenjuje se brojem : „2.000.000”.

U tački 1) reči: „koji nisu obuhvaćeni procenom uticaja na životnu sredinu” brišu se.

Tačka 3) briše se.

U tački 4) reči u zagradi: „stav 4” zamenjuju se rečima: „ stav 3” .

U tački 7) reči u zagradi: „član 40. stav 2.” zamenjuju se rečima :„član 39. stav 5.”.

Tačka 9) menja se i glasi :

„ 9) radove i aktivnosti odnosno izvođenje projekta na zaštićenom području obavlja bez ili protivno aktu o uslovima i merama zaštite prirode ili ne prijavi upravljaču (član 57. st. 3, 4. i 5.);”.

Posle tačke 27) dodaje se nova tačka 27a) koja glasi:

„27a) ako ne postupi po rešenju inspektora iz člana 121. ovog zakona. ”

U stavu 3. broj: „50.000” zamenjuje se brojem: „150.000”.

U stavu 5. posle reči: „stava 1. ” reči : „ tač. 2), 5, 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13),14), 15), 17), 18), 19), 20), 21), 22), 23), 24), 25), 26) i 27) ” brišu se a broj: „5.000” zamenjuje se brojem: „25.000” i broj: „50.000” zamenjuje se brojem: „150.000”.

Član 53.

U članu 127. stav 1. broj: „50.000” zamenjuje se brojem: „150.000”.

Tačka 1) menja se i glasi:

„1) U postupku za donošenje planova i programa ne pribavi uslove zaštite prirode (član 9. st. 1. i 2). ”

U tački 9) reči u zagradi: „član 70. st. 6. i 7” zamenjuju se rečima: „član 70. stav 8 ”.

Član 54.

U članu 128. broj: „30.000” zamenjuje se brojem: „150.000” a posle reči: „ovlašćenja” dodaju reči: „ili na drugi način postupa protivno pravilima o unutrašnjem redu (član 56. stav 4).”

Član 55.

Ekološki značajna područja Evropske unije NATURA 2000 biće identifikovana i postaju deo evropske ekološke mreže NATURA 2000 danom pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 56.

Pravna lica, preduzetnici i fizička lica koji su vlasnici ili po bilo kom drugom osnovu držaoci zaštićenih divljih životinja, a za koje je po odredbama ovog zakona potrebno pribavljanje dozvole, dužna su da prijave Ministarstvu držanje tih životinja radi uvođenja u evidenciju, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Imaoci divljih životinja dužni su da uslove za držanje i prihvatanje divljih životinja usklade sa propisanim uslovima u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu podzakonskog akta kojim se uređuju uslovi za držanje, odnosno uslovi za prihvatanje životinja.

Član 57.

Na poslovanje javnih preduzeća koja su osnovana za upravljanje nacionalnim parkovima shodno se primenjuju odredbe Zakona o javnim preduzećima i obavljanju delatnosti od opšteg interesa („Službeni glasnik RS”, br.25/00, 25/02, 107/05, 108/05- ispravka i 123/07- dr. zakon) do donošenja posebnih zakona.

Član 58.

Podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona biće doneta u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akt iz člana 4. stav 6. ovog zakona Vlada će doneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 59.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” a odredbe člana 4. stav 5. tačka 2) koja se odnosi na mišljenje Evropske komisije i člana 5. stav 3. ovog zakona, primenjuje se danom pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.